

**O MARCO JURÍDICO E ECONÓMICO.
COMENTÁRIOS AO TEXTO
ARTICULADO**

XII. O MARCO XURÍDICO E ECONÓMICO. COMENTARIOS AO TEXTO ARTICULADO

XII.1. LEI DE ORZAMENTOS XERAIS DA COMUNIDADE AUTÓNOMA DE GALICIA PARA O ANO 2024

I

O sometemento da actividade económico-financiera ao réxime de orzamento anual determina a necesidade de elaborar uns orzamentos para o ano 2024, como expresión cifrada, conxunta e sistemática da política económica do goberno, que contribúan a garantir unha idónea utilización dos recursos públicos e a mellorar o nivel de benestar da cidadanía. O marco macroeconómico no que se conteña a previsible actividade económica do exercicio orzamentario para o 2024 vén condicionado por diversos factores. Neste sentido, a evolución económica global mantivo a súa fortaleza no segundo trimestre do 2023, pero os últimos datos mostran unha determinada perda de impulso. No que atinxe a economía da área do euro, esta continuou experimentando unha certa atonía. O produto interior bruto (PIB) da eurozona estancouse no último trimestre do 2022 e unicamente avanzou un 0,1 por cento en cada un dos dous primeiros trimestres do 2023. Do mesmo xeito que ocorre na escala global, a evolución da actividade foi particularmente desfavorable nas ramas manufactureiras, co trasfondo da moderación da demanda exterior e do tensionamento das condicións financeiras. Pola súa banda, os servizos mostraron tamén uns sinais de enfraquecemento, acusando, probablemente, a propagación do escaso dinamismo das ramas industriais e o posible esgotamento do impulso recibido pola demanda embalsada tras a pandemia. Espérase que a produción da zona do euro rexistre unha expansión moderada no terceiro trimestre do 2023, apoiada principalmente polos servizos. No que afecta o emprego, a pesar do feble crecemento do produto, o ritmo de creación de emprego na eurozona foi relativamente robusto. O mercado de traballo mantén a súa solidez grazas aos servizos, aínda que indicadores máis recentes suxiren signos de debilidade.

Máis aló do curto prazo, prevese un fortalecemento gradual do crecemento do PIB. Por unha banda, espérase que a economía volva crecer nos próximos trimestres na medida en que os prezos da enerxía se moderen, a demanda externa se fortaleza e os colos de botella na oferta desaparezan, apoiado por un sólido mercado de traballo, cuns niveis de desemprego que rexistrarían novos mínimos históricos e uns niveis de inflación en moderación. Por outra, o endurecemento da política monetaria do Banco Central Europeo está a transmitirse cada vez máis á economía real, o que, unido á retirada gradual do apoio fiscal, incidirá na demanda interna e nas presións inflacionistas no medio prazo. De acordo coas últimas proxeccións do Banco de España e da Comisión Europea, o PIB no ano 2023 está a mostrar un dinamismo comparativamente maior en España do que noutros países da área do euro. No tocante á economía galega no ano 2022, o PIB real medrou un 3,8 por cento. É de destacar que no último trimestre se recuperou o nivel previo á pandemia, o acadado no cuarto trimestre do 2019. As previsións incluídas nos orzamentos da Xunta de Galicia para o ano 2023 sinalaban un crecemento do PIB do 1,7 por cento. Unha vez pasados tres trimestres do ano 2023, prevese que a economía galega creza un 1,8 por cento por riba do previsto nos orzamentos, estando á baixada con respecto ao ano

2022, motivada esta fundamentalmente pola menor achega da demanda externa. No que atinxe o ano 2024, a previsión é dun crecemento do PIB do 1,9 por cento, impulsado fundamentalmente pola mellora no comportamento da demanda interna, tanto en termos de consumo coma da formación bruta de capital, e polo que respecta ao sector exterior, a súa achega será positiva, impulsada polo bo comportamento da demanda dos países da nosa contorna, que se prevé maior ca neste ano. Por outra banda, a reforma do marco europeo de gobernanza fiscal ten por obxecto, tras superar o período extraordinario da pandemia que xustificou a suspensión das regras fiscais, volver á estabilidade macroeconómica e financeira, o que significa reducir a débeda e mantela en magnitudes sustentables no longo prazo, de xeito que se poidan afrontar futuras crises mantendo o noso sistema de benestar. Non podemos esquecer a deterioración da posición financeira das administracións públicas nestes últimos exercicios, motivada por diferentes shocks externos. En efecto, a pandemia e o conflito de Ucraína obrigaron as autoridades a adoptaren medidas de impulso fiscal sen precedentes, co incremento do déficit e da débeda pública, polo que é máis necesario ca nunca o compromiso con plans fiscais no medio prazo cribles e sustentables, establecendo unha folla de ruta de control do déficit, na procura de superávits primarios, que contribúan a unha redución plausible e continua da débeda pública. Así trazarase o camiño cara a reconstitución das reservas fiscais que permitan xerar marxes de manobra para actuar ante novos shocks económicos adversos.

Todo isto aconsella o inicio dun camiño de consolidación fiscal da débeda nacional. Porén, a repartición do obxectivo de déficit do tres por cento incluído polo Goberno de España no Programa de estabilidade enviado ás institucións europeas non pode facerse de xeito que non considere o impacto que ten nas contas das comunidades autónomas o gasto preciso para o mantemento dos servizos públicos fundamentais. Emporiso, a Comunidade Autónoma de Galicia tomará como referencia o obxectivo fixado para as comunidades autónomas no Programa de estabilidade 2023-2026 remitido polo Goberno de España ás institucións europeas, que reflicte un déficit cero para as comunidades autónomas no ano 2024 e elimina a posibilidade de recorrer ao endebedamento como fonte de financiamento. Esta é a referencia que toma Galicia para a elaboración das contas para o ano 2024. As contas do 2024 terán como obxectivo, en primeiro lugar, modernizar e mellorar as prestacións do Sistema galego do benestar, garantindo a accesibilidade en todo o territorio galego, diversificando os servizos e as actuacións ofertadas en función das necesidades detectadas, dedicando unha especial atención ás persoas maiores e aos colectivos máis vulnerables mediante o despregamento de actuacións públicas coordinadas co obxectivo último de incidir sobre os niveis de desigualdade da economía e sobre as vulnerabilidades a que están expostos. En segundo lugar, terán como obxectivo proseguir coa mellora do resto dos servizos públicos como un instrumento básico de solidariedade e redistribución, en especial no eido sanitario, cunha política ampla de investimentos que dota a sanidade pública de equipos, infraestruturas e medios que garantan unha cobertura sanitaria de calidade que incida na mellora da saúde da poboación galega. E no eido educativo despregaranse investimentos sociais que contribúan á formación e á igualdade de oportunidades, mediante unha Administración educativa moderna, dinámica e innovadora, cunha aposta decidida pola educación dixital e as novas metodoloxías e pola mellora e a diversificación da formación profesional. Fomentaranse tamén que os centros educativos e as empresas desenvolvan de forma conxunta proxectos de innovación, para

favorecer o máximo desenvolvemento das capacidades e a súa adaptación á realidade socioeconómica, contribuíndo á mellora continua da calidade da formación e da empregabilidade. E nesta liña, aumentar as posibilidades de integración no mercado laboral mediante o desenvolvemento de itinerarios de inserción sociolaboral especializados.

Ademais, mantense a necesidade de desenvolver políticas no ámbito da vivenda, ambiental, no sector turístico e no fortalecemento do sector primario como panca de crecemento e instrumento de cohesión territorial. E tamén adoptando medidas que permitan superar o complexo reto demográfico que temos por diante, como a Estratexia Retoma, que fai do «retorno» unha oportunidade que posibilita a mellora tanto da competitividade e da produtividade do tecido empresarial coma das condicións laborais e a calidade de vida.

En terceiro lugar, o impulso do crecemento potencial da economía mediante a promoción de proxectos transformadores da nosa estrutura económica e que acelere e aproveite os dividendos das transicións verde e dixital e impulse as fontes de enerxía limpas, aproveitando os recursos procedentes do Fondo de Transición Xusta en aplicación do Pacto verde europeo, do Mecanismo de recuperación e resiliencia de Next Generation EU (Próxima xeración UE) e do novo marco operativo de fondos europeos 2021-2027 dedicados a esta finalidade.

E, por último, a consolidación dun crecemento sostido mediante o impulso dos investimentos estruturais precisos para contar cun tecido industrial máis moderno, produtivo, sustentable e competitivo, no marco dunha economía global e conectada. Así mesmo, o desenvolvemento dunha industria intelixente e que aposte pola diferenciación baseándose no compoñente tecnolóxico, na calidade e no deseño, acompañado con actuacións que teñan por obxecto impulsar un tecido empresarial de máis tamaño e máis internacionalizado mediante a diversificación de produtos e mercados.

Para o desempeño destes retos, a Administración autonómica contará cunha cifra extraordinaria de recursos, a máis alta na historia da Autonomía. Os orzamentos para o ano 2024 poñen á disposición da política económica deste goberno 13.257 millóns de euros. Este volume de recursos do que dispoñerá a Facenda galega permitirá implementar as medidas de estabilización económica tendentes a mellorar o benestar da cidadanía, así como a impulsar o crecemento potencial da economía mediante investimentos estruturais, e incrementar asemade a dotación de recursos para a prestación dos servizos sanitarios, educativos e sociais coa garantía da protección e do benestar das familias.

Na nosa comunidade o 11 de outubro deste ano, o Consello da Xunta acordou o límite máximo de gasto non financeiro da Comunidade Autónoma de Galicia para o ano 2024, ao cal se refire o artigo 12 da Lei 2/2011, do 16 de xuño, de disciplina orzamentaria e sustentabilidade financeira, modificado polo artigo 92 da Lei 12/2014, do 22 de decembro, de medidas fiscais e administrativas. Este acordo establece o límite do gasto para o Proxecto de lei dos orzamentos xerais da Comunidade Autónoma de Galicia en 13.257 millóns de euros.

A partida que dentro do total de recursos non-financeiros de Galicia ten maior importancia é a dos recursos procedentes do sistema de financiamento. Porén, na data de elaboración destes orçamentos segue sen se producir a comunicación provisional dos recursos do sistema de financiamento do Ministerio de Facenda e Función Pública. Isto motiva que sexa preciso basearse nas estimacións realizadas coa máxima prudencia polos servizos da Consellería de Facenda e Administración Pública.

Para o ano 2024, o total de recursos procedentes do Sistema de financiamento autonómico incrementábase nun 8,6 por cento con respecto aos importes consignados por estas partidas no orzamento do ano anterior. Esta evolución deriva do efecto combinado do cálculo das entregas á conta, da liquidación positiva do exercicio 2022 e do pagamento das contías adiadas das liquidacións negativas do 2008 e 2009.

No que se refire aos fondos finalistas europeos, as contas para o ano 2024 vense afectadas polo pechamento dos programas operativos do Marco financeiro plurianual 2014- 2020, incluíndo xa por vez primeira unha anualidade completa dos fondos do novo Marco financeiro 2021-2027. Polo miúdo, dos fondos Next Generation EU (Próxima xeración UE) as contas autonómicas recollen 508 millóns de euros da parte que xestionará a Comunidade Autónoma dos recursos vinculados ao Mecanismo de recuperación e resiliencia (MRR) (Regulamento (UE) 2021/241) co gallo de facer fronte aos efectos sen precedentes da crise da covid-19. Por outra banda, no ano 2024, dentro dos fondos europeos, desaparecen os recursos correspondentes ao Instrumento react-EU («Recovery Assistance for Cohesion and the Territories of Europe» - axuda á recuperación para a cohesión e os territorios de Europa), que se atopaban incluídos nos orçamentos do 2023 por un importe de 180 millóns de euros.

En canto ao resto dos fondos europeos, integrados polo Fondo Europeo de Desenvolvemento Rexional (Feder), o Fondo Social Europeo + (FSE+), o Fondo Europeo Agrícola de Desenvolvemento Rural (Feader), o Fondo Europeo Agrícola de Garantía Agraria (FEAGA), o Fondo europeo Marítimo, de Pesca y de Acuicultura (FEMPA), o Fondo de Transición Xusta e os programas de cooperación territorial, a orzamentación destes recursos ascende a 767,2 millóns de euros, o que supón un crecemento do 13,9 por cento con respecto ás contas para o ano 2023. É de salientar a orzamentación do Fondo de Transición Xusta, destinado a apoiar as rexións máis afectadas pola transición cara á neutralidade climática, por un importe de 44 millóns de euros. Así mesmo, con respecto ás contas para o ano 2023, o Feder experimenta un crecemento dun 17,6 por cento, con 40,7 millóns de euros máis, e o FSE, que medra nun 48,7 por cento, con 32,7 millóns de euros máis.

Así mesmo, os orçamentos para 2024 recollerán xa unha visión con enfoque PEG 2030; ademais os orçamentos recollerán nun tomo a visión transversal das políticas de gasto con perspectiva de xénero, impacto na infancia e un informe do orzamento en clave de obxectivos da Axenda 2030 e a transición ecolóxica.

Na parte dispositiva, a lei estrutúrase en seis títulos, dezaseis disposicións adicionais, tres disposicións transitorias e tres disposicións derradeiras.

A parte esencial da Lei dos orzamentos recóllese no título I, relativo á aprobación dos orzamentos iniciais e ao réxime das modificacións de crédito, por canto no seu capítulo I, baixo a rúbrica «Aprobación dos créditos e do seu financiamento», se aproban os ingresos e os gastos que compoñen os orzamentos da Comunidade Autónoma, integrados polos da Administración xeral, os dos organismos autónomos, os correspondentes ás entidades públicas instrumentais de asesoramento e consulta –que, para os efectos orzamentarios, teñen a consideración de organismos autónomos–, os das axencias públicas autonómicas, os das entidades públicas empresariais, os dos consorcios autonómicos, os das sociedades mercantís e os das fundacións.

Neste capítulo I defínese o ámbito dos orzamentos da Comunidade Autónoma de Galicia tendo en conta a tipoloxía das entidades públicas instrumentais do sector público autonómico previstas na Lei 16/2010, do 17 de decembro, de organización e funcionamento da Administración xeral e do sector público autonómico de Galicia. Dentro deste capítulo detállanse os beneficios fiscais que afectan os tributos cedidos total ou parcialmente polo Estado e sinálase, así mesmo, o importe das subvencións reguladoras consideradas na normativa de taxas, prezos e exaccións reguladoras da Comunidade Autónoma de Galicia. Finalmente, dentro dos artigos especificamente destinados aos orzamentos das entidades instrumentais, autorízanse as dotacións iniciais das subvencións de explotación e de capital ás entidades públicas empresariais e ás sociedades mercantís.

Dentro deste capítulo detállanse os beneficios fiscais que afectan os tributos cedidos total ou parcialmente polo Estado e sinálase así mesmo o importe das subvencións reguladoras consideradas na normativa de taxas, prezos e exaccións reguladoras da Comunidade Autónoma de Galicia. Finalmente, dentro dos artigos especificamente destinados aos orzamentos das entidades instrumentais, autorízanse as dotacións iniciais das subvencións de explotación e de capital ás entidades públicas empresariais e ás sociedades mercantís.

O capítulo II deste título, «Réxime xeral das modificacións orzamentarias», regula os principios e as competencias específicas en materia de modificacións orzamentarias, as regras de vinculación que afectan os créditos orzamentarios, a determinación dos que teñen natureza de créditos ampliáveis, entre os que se inclúen os créditos que financien a gratuidade na educación infantil de 0 a 3 anos e as limitacións aplicables ás transferencias de créditos.

O título II, relativo aos «Gastos de persoal», estrutúrase en catro capítulos.

O capítulo I, dedicado aos gastos do persoal ao servizo do sector público, establece a evolución da masa salarial en función do que regule a normativa básica do Estado na materia. Así mesmo, recolle que para o ano 2024 só se poderá proceder, no sector público, á incorporación de novo persoal con suxeición aos límites e aos requisitos establecidos na normativa básica estatal.

No resto do capítulo regúlase a contratación de persoal laboral temporal, de persoal funcionario interino e de persoal vinculado ás encomendas de xestión ou ás encargas a medios propios.

O capítulo II, baixo a rúbrica «Dos réximes retributivos», establece as retribucións dos altos cargos e outro persoal directivo, así como as das persoas titulares das delegacións da Xunta de Galicia no exterior, que non experimentarán incremento respecto das vixentes no 31 de decembro de 2023. Igualmente, no que atinxe o persoal funcionario, o persoal laboral, o persoal ao servizo das institucións sanitarias e mais o persoal dos corpos de funcionarios ao servizo da Administración de xustiza, aquelas manteranse nas contías vixentes no 31 de decembro de 2023.

Todo isto sen prexuízo do establecido na disposición adicional oitava, que establece que as retribucións do persoal do sector público previstas para o ano 2024 serán obxecto de adecuación ao previsto na Resolución do 14 de novembro do 2022, da Secretaría de Estado de Función Pública, pola que se publica o Acordo marco para unha Administración do século XXI (Boletín Oficial del Estado do 17 de novembro do 2022), no momento en que se habilite pola normativa básica do Estado. Polo tanto, en previsión da aplicación do disposto na disposición adicional oitava, dótase un fondo retributivo que permita asumir o incremento previsto no sinalado acordo.

O capítulo III, dedicado a «Outras disposicións en materia de réxime de persoal activo», recolle que para o ano 2024 as relacións de postos de traballo deberán modificarse para as axustar ás previsións orzamentarias que se deduzan do anexo de persoal, sen que se poidan prover aqueles postos para os cales non estea prevista dotación, e ademais que no anexo de persoal non poderán existir códigos de liñas orzamentarias que non amparen créditos para dotacións de postos de traballo, substitucións de persoal temporal ou para conceptos retributivos. O resto do capítulo regula os requisitos para a determinación ou a modificación das retribucións do persoal laboral e non-funcionario, o persoal directivo das entidades instrumentais do sector público da Comunidade Autónoma, o nomeamento do profesorado interino a tempo parcial en centros docentes non-universitarios, os profesores e as profesoras de corpos docentes e o persoal eventual e de gabinete.

O capítulo IV, dedicado ás «Universidades», fixa o límite máximo dos custos do persoal das tres universidades públicas galegas, as retribucións adicionais do persoal ao seu servizo e a obriga de comunicar mensualmente a provisión de persoal laboral temporal para cubrir necesidades docentes urxentes e inaprazables. Alén diso, establécese que as universidades públicas galegas poderán aplicar a taxa de reposición prevista na normativa básica estatal, con respecto das dispoñibilidades orzamentarias dotadas no capítulo I.

O título III, «Operacións de endebedamento e garantía», estrutúrase en dous capítulos, relativos ás operacións de crédito e ao afianzamento por aval.

No primeiro destes capítulos establécese que para o ano 2024 a posición neta debedora da Comunidade Autónoma non poderá incrementarse. Tamén se regulan neste capítulo as operacións de débeda de tesouraría, a formalización doutras operacións financeiras e o endebedamen-

to das entidades instrumentais do sector público. No tocante ao endebedamento das entidades instrumentais do sector público, a única excepción refírese ao Instituto Galego da Vivenda e Solo (IGVS), na cal se recolle a posibilidade, para os préstamos directos, de que se poidan formalizar entre as entidades financeiras e os adxudicatarios ou as adxudicatarias que, estando en réxime de alugamento, decidan adquirir as vivendas que foron cedidas en uso ao IGVS e para as execucións de hipotecas de vivendas de promoción pública da adxudicación ou cesión de remate delas a prol do IGVS.

No capítulo II, relativo ao «Afianzamento por aval», en canto ao apoio financeiro aos proxectos empresariais, mantense para o 2024 a contía máxima dos avais que pode conceder o Instituto Galego de Promoción Económica, cun importe que non supere o saldo efectivo vixente de cincocentos millóns de euros. Así mesmo, incorpórase a autorización relativa á concesión de avais para a articulación dos instrumentos financeiros incluídos no Programa de desenvolvemento rural de Galicia 2014-2020 e no Plan estratéxico da PAC de España (PEPAC) 2023-2027, cofinanciados polo Fondo Europeo Agrícola de Desenvolvemento Rural (FEADER). Tamén recóllese a autorización o Instituto Galego de Vivenda e Solo para a concesión de avais por importe máximo de cinco millóns de euros, con destino á compra da primeira vivenda por menores de trinta e seis anos e cun límite máximo do vinte por cento do prezo de compravenda.

No título IV, «Xestión orzamentaria», mantéñense os preceptos relativos á intervención limitada, á fiscalización das operacións de endebedamento da Comunidade Autónoma, á fiscalización dos nomeamentos ou dos contratos de substitución do persoal, á identificación dos proxectos de investimento, á autorización do Consello da Xunta para a tramitación de determinados expedientes de gasto, á regulación das transferencias de financiamento, ás subvencións nominativas, á concesión directa de axudas e subvencións, á simplificación da acreditación do cumprimento das obrigas tributarias coa Seguridade Social e de non ter pendentes de pagamento débedas coa Administración pública da Comunidade Autónoma para determinados supostos, ao pagamento mensual de axudas e subvencións que se conceden a persoas físicas para financiar estudos de investigación, ao informe preceptivo e vinculante da Consellería de Facenda e Administración Pública, que, sen prexuízo da análise de risco que realice o xestor, determina os efectos sobre o cumprimento do obxectivo de estabilidade orzamentaria nos préstamos concedidos con cargo aos orzamentos xerais da Comunidade Autónoma, e máis aos expedientes de dotación artística e ao módulo económico de distribución de fondos públicos para o sostemento de centros concertados. Neste establécese a posibilidade da aceptación por parte da Administración autonómica de pagamentos á conta para as retribucións do persoal docente do colectivo de empresas do ensino privado, desde o 1 de xaneiro ata o momento en que se asinen as táboas salariais para o ano 2024.

O título V, dedicado ás «Corporacións locais», estrutúrase en dous capítulos.

O primeiro deles, dedicado ao financiamento e á cooperación con estas entidades, detalla as transferencias que lles corresponden como consecuencia de convenios e subvencións, así como a participación dos concellos nos tributos da Comunidade Autónoma a través do Fondo

de Cooperación Local. En relación con este fondo, a lei fixa unha porcentaxe homoxeneizada de participación, que se desagrega en fondo base, para recoller a mesma contía que se establece no ano 2011, e en fondo adicional, para recoller o incremento debido á maior recadación dos capítulos I, II e III da Administración xeral desde aquel ano ata o 2024. Establécese o sistema de distribución entre a Federación Galega de Municipios e Provincias (Fegamp) e os concellos para o fondo base, de maneira que estes recibirán segundo o coeficiente de repartición que lles correspondeu no ano 2011.

Porén, no ano 2024, as entregas á conta do fondo adicional incrementáronse notablemente respecto do establecido no orzamento do ano 2023, como consecuencia do incremento dos capítulos I, II e III dos ingresos da Administración xeral no orzamento do ano 2024 respecto do inicial do ano pasado. O fondo adicional repartírase no ano 2024 conforme o acordo da Subcomisión Permanente do Réxime Económico e Financeiro da Comisión Galega de Cooperación Local. Entre os criterios aprobados para a repartición destacan os concellos con institucións penitenciarias no seu termo municipal, os concellos de menos de cincuenta mil habitantes que teñen que asumir os gastos de funcionamento dos centros de saúde da súa titularidade, as prazas en conservatorios municipais de grao medio, os concellos resultantes dun proceso de fusión en cumprimento do sinalado na Lei 5/1997, do 22 de xullo, reguladora da Administración local de Galicia, os concellos que teñen que asumir o financiamento dos servizos de emerxencia de carácter supramunicipal, os concellos que impulsen proxectos técnicos de creación e desenvolvemento de comunidades enerxéticas, e por último para os concellos de menos de quince mil habitantes que realicen actuacións nos tres ámbitos seguintes, a mellora da eficiencia enerxética das infraestruturas municipais, en adquisición de maquinaria e equipamentos e por último en investimentos en modernización e mellora das redes de abastecementos municipais.

O capítulo II deste título regula o procedemento de compensación e retención de débedas dos concellos contra os créditos que lles corresponden pola súa participación no Fondo de Cooperación Local de maneira similar ao exercicio 2023.

No título VI, relativo ás «Normas tributarias», inclúese un único precepto para establecer os criterios de afectación do imposto sobre o dano ambiental causado por determinados usos e aproveitamentos da auga encorada e o canon eólico.

O contido desta Lei de orzamentos complétase coas disposicións adicionais, transitorias e derradeiras referidas, nas cales se recollen uns preceptos de índole moi variada.

As disposicións adicionais regulan, entre outras materias, a información ao Parlamento; o orzamento inicial das axencias públicas autonómicas e os requisitos de creación; a autorización de orzamentos en entidades instrumentais de nova creación; as normas para a remisión de información económico-financeira e o control desta, coa finalidade de recoller as obrigas en relación co inventario das entidades dependentes da Comunidade Autónoma de Galicia e, doutra banda, para adaptar as normas sobre a competencia da Intervención Xeral da Comunidade Autónoma de Galicia á normativa vixente, en relación coas axencias e cos consorcios adscritos á Comuni-

dade Autónoma que deben auditar as súas contas anuais; a venda de solo empresarial por parte do Instituto Galego da Vivenda e Solo; as retribucións dos consellos de administración; as prestacións extraordinarias para as persoas beneficiarias de pensións e subsidios non-contributivos, e, no relativo aos gastos de persoal, a autorización para a modificación dos cadros de persoal do Servizo Galego de Saúde, as medidas en relación co V Convenio colectivo único para o persoal laboral, e no caso dos centros concertados, recóllense as normas dos módulos económicos e ademais, no suposto de que se recolla nunha disposición un incremento nos módulos estatais para a distribución dos fondos públicos para o sostemento dos centros concertados, aplicarase o mesmo incremento na nosa comunidade. Tamén se regulan as contías das axudas directas destinadas a paliar a pobreza enerxética en consumidores vulnerables severos en risco de exclusión social.

Regúlase, ademais, o dereito a percibir unha axuda económica de mil douscentos euros, a razón de cen euros mensuais, a través da Tarxeta Benvida para todas as familias que esperen o nacemento ou teñan unha filla ou un fillo ou adopten un neno ou unha nena menor dun ano no 2024. Adicionalmente, para aquelas familias con renda igual ou inferior a vinte e dous mil euros, a axuda ampliarase no segundo ano de vida e ata que a nena ou o neno cumpra tres anos, ou ata que se cumpran tres anos do ditado da correspondente resolución para os supostos de adopción ou garda con fins adoptivos. A contía das axudas para as familias con estas rendas será de seiscientos euros por ano, a razón de cincuenta euros por mes, se o fillo ou a filla que dá dereito á axuda é o primeiro; de mil douscentos euros por ano, a razón de cen euros por mes, se a filla ou o fillo que dá dereito á axuda é o segundo, e de dous mil catrocentos euros por ano, a razón de douscentos euros por mes, se o fillo ou a filla que dá dereito á axuda é o terceiro ou sucesivos. Para as familias que residan no rural e para as que teñan a terceira filla ou o terceiro fillo e sucesivos, a axuda incrementarase nas condicións que estableza a Consellería de Política Social e Xuventude.

E tamén, unha das disposicións adicionais establece un mecanismo para axilizar a xestión orzamentaria ao habilitar a Consellería de Facenda e Administración Pública para efectuar determinadas modificacións orzamentarias.

As disposicións transitorias regulan o Fondo de Continxencia de Execución Orzamentaria que xa se prevía na Lei de orzamentos do ano 2023 e o mantemento do mecanismo de garantía de investimentos públicos.

As tres últimas disposicións derradeiras regulan o desenvolvemento, a vixencia e a entrada en vigor da lei.

XII.2. MEDIDAS FISCAIS E ADMINISTRATIVAS DE ACOMPAÑAMENTO PREVISTAS PARA A SÚA ENTRADA EN VIGOR NO ANO 2024

I

Os orçamentos requiren, para a súa completa aplicación, a adopción de diferentes medidas, unhas de carácter puramente executivo e outras de carácter normativo, que, pola súa natureza, deben adoptar rango de lei e que, como precisou o Tribunal Constitucional, non deben integrarse nas leis anuais de orçamentos xerais senón en leis específicas. O debate doutrinal acerca da natureza das chamadas leis de acompañamento foi resolto polo Tribunal Constitucional, que configurou este tipo de normas como leis ordinarias cuxo contido está plenamente amparado pola liberdade de configuración normativa de que goza o lexislador e que permiten unha mellor e máis eficaz execución do programa do Goberno nos distintos ámbitos en que desenvolve a súa acción. Desde esta perspectiva, tendo presente a actividade que desenvolve a Comunidade Autónoma de Galicia, cuxos obxectivos se expoñen na Lei de orçamentos xerais da Comunidade Autónoma para o ano 2024, e co obxecto de contribuír a unha maior eficacia e eficiencia destes, esta lei contén un conxunto de medidas referidas a diferentes áreas de actividade que, con vocación de permanencia no tempo, contribúan á consecución de determinados obxectivos de orientación plurianual perseguidos pola comunidade autónoma a través da execución orzamentaria. Este é o fin dunha norma cuxo contido esencial o constitúen as medidas de natureza tributaria, aínda que se incorporan outras de carácter administrativo.

II

A estrutura desta lei divídese en dous títulos: o primeiro dedicado ás medidas fiscais e o segundo, ás de carácter administrativo.

O título I, relativo ás medidas fiscais, está dividido en dous capítulos.

O capítulo I introduce medidas en materia de tributos cedidos.

No referido ao imposto sobre a renda das persoas físicas, acométense determinadas reformas fiscais co obxectivo de seguir reducindo e redistribuíndo a carga tributaria.

Así, introdúcese unha corrección técnica, con efectos desde o 1 de xaneiro do 2023, na dedución aprobada na Lei 7/2022, do 27 de decembro, de medidas fiscais e administrativas, dentro do eixe fundamental da Xunta de Galicia que é o reto demográfico, para o cal, no marco das medidas fiscais de apoio á familia, núcleo fundamental da sociedade, se establece unha dedución de 250 euros para os contribuíntes con dous fillos, que se equipara así ao das familias numerosas co mesmo número de fillos ou fillas. Por outra banda, increméntase a actual dedución aplicable ás familias numerosas, de forma que a partir da terceira filla ou fillo a dedución aumenta en 250 euros por cada filla ou fillo. A corrección realízase para que non resulten prexudicadas as familias numerosas dun só fillo.

Por outra banda, modifícase a dedución por acollemento co obxectivo de beneficiar as familias acolledoras, en canto familias de especial consideración, para que sexa aplicable a cantidade de 300 euros con independencia da duración do acollemento, e contribuír así a aumentar o seu número.

Co fin de favorecer a reactivación económica, para axudar a revertir a atonía que se está a producir no mercado inmobiliario polo endurecemento das condicións financeiras no acceso ao crédito, á vez que se manteñen todos os tipos bonificados, redúcese nun punto porcentual o tipo de gravame xeral do imposto sobre transmisións patrimoniais e actos xurídicos documentados, na súa modalidade de transmisións patrimoniais onerosas, de modo que as operacións gravadas ao 9 por cento por este imposto pasan a tributar ao 8 por cento a partir do 1 de xaneiro de 2024.

Neste imposto, e co obxectivo de axudar as familias na adquisición dos vehículos usados nun momento inflacionista en que os tipos de xuro para o acceso ao crédito son altos, e están a subir os prezos, báixase o tipo para a súa adquisición do 8 ao 3 por cento, agás os que tributan por cota fixa. Por outra parte, como medida de apoio á promoción da conservación do medio ambiente, en liña coa política marcada pola Xunta de apoio á mobilidade sustentable, coherente coa Directiva de economía circular, apróbase un tipo do 0 por cento para vehículos clasificados no Rexistro de Vehículos coa categoría ambiental «0 emisións» e para as bicicletas, as bicicletas de pedais con pedaleo asistido e os vehículos de mobilidade persoal.

Actualmente na normativa autonómica, aos efectos do imposto de sucesións e doazóns, equipáranse ao matrimonio as unións estables que compren cos requisitos previstos na Lei 2/2006, do 14 de xuño, de dereito civil de Galicia e estean inscritas no Rexistro de Parellas de Feito de Galicia. Nesta lei, modifícase ese precepto para aplicalo tamén ao imposto sobre transmisións patrimoniais onerosas e actos xurídicos documentados, e amplíase a que estean inscritas en calquera outro rexistro público análogo doutras administracións públicas de estados membros da Unión Europea, de estados integrantes do Espazo Económico Europeo ou, de terceiros países.

Establécese o réxime aplicable ao imposto sobre o patrimonio durante a vixencia do imposto temporal de solidariedade das grandes fortunas, creado pola Lei 38/2022, do 27 de decembro.

O capítulo II, relativo aos tributos propios, só está integrado por un precepto, sobre as taxas, no cal, por unha parte, se establece que os tipos das taxas de contía fixa non experimentarán ningunha actualización respecto ás contías exixibles no momento da entrada en vigor desta lei e, por outra parte, se introducen diversas modificacións na Lei 6/2003, do 9 de decembro, de taxas, prezos e exaccións reguladoras da Comunidade Autónoma de Galicia, consistentes tanto na creación de novas taxas como na modificación ou eliminación dalgunhas vixentes.

Pola súa banda, o título II divídese en trece capítulos.

O capítulo I aborda unha serie de medidas en materia de emprego público de Galicia.

Así, adáptase a denominación do persoal investigador á modificación realizada pola Lei 17/2022, de 5 de setembro, pola que se modifica a Lei 14/2011, do 1 de xuño, da ciencia, a tecnoloxía e a innovación. Introdúcese unha precisión sobre a resolución dos expedientes de incompatibilidades do persoal sanitario, en coherencia coa modificación que se introduce na Lei

8/2008, do 10 de xullo, de saúde de Galicia, para outorgar a súa competencia á consellaría competente en materia de sanidade.

Procédese, igualmente, a adaptar a norma ás modificacións producidas no Real decreto legislativo 5/2015, do 30 de outubro, polo que se aproba o Texto refundido da Lei do estatuto básico do empregado público; en aplicación da Lei 4/2023, do 28 de febreiro, para a igualdade real e efectiva das persoas trans e para a garantía dos dereitos das persoas LGTBI, así como en aplicación do Real decreto lei 2/2023, do 16 de marzo, de medidas urxentes para a ampliación de dereitos dos pensionistas, a redución da fenda de xénero e o establecemento dun novo marco de sustentabilidade do sistema público de pensións; e, finalmente, en aplicación do Real decreto lei 5/2023, do 28 de xuño, polo que se adoptan e prorrogan determinadas medidas de resposta ás consecuencias económicas e sociais da Guerra de Ucraína, de apoio á reconstrución da illa da Palma e a outras situacións de vulnerabilidade; de transposición de directivas da Unión Europea en materia de modificacións estruturais de sociedades mercantís e conciliación da vida familiar e a vida profesional dos proxenitores e os cuidadores; e de execución e cumprimento do Dereito da Unión Europea.

Ademais, suprímese a posibilidade de concesión da excedencia voluntaria por interese particular para o persoal funcionario interino ou persoal laboral temporal ou declarado indefinido por sentenza xudicial firme que pase a prestar servizos nunha administración pública, cunha dobre finalidade: en primeiro lugar, reducir a temporalidade no emprego público e, en segundo lugar, mellorar a eficiencia na resolución de procesos selectivos.

Engádesse finalmente unha disposición adicional para reducir a temporalidade no emprego público, dotando dunha maior axilidade á cobertura de vacantes.

O capítulo II establece medidas en materia de medio ambiente e territorio.

Por un lado, modifícase a Lei 8/2012, do 29 de xuño, de vivenda de Galicia, coa finalidade de aclarar que a competencia para a emisión dos documentos acreditativos da concorrencia de vulnerabilidade económica previstos nos artigos 439, 655 bis e 685 da Lei 1/2000, do 7 de xaneiro, de axuízamento civil, é municipal.

Así mesmo, modifícase a Lei 13/2013, de caza de Galicia, co obxecto de axustar determinados aspectos técnicos relacionados coas competicións cinxéticas fóra dos períodos hábiles de caza, para contribuír a acadar unha maior preparación dos cazadores e dos seus cans no seguimento de rastros, o que redundará nunha maior efectividade na xestión da caza de especies tan problemáticas como o xabaril.

Tamén se modifica a Lei 2/2016, do 10 de febreiro, do solo de Galicia. Así, recóllese expresamente que a vixencia dos convenios de adhesión dos concellos á Axencia de Protección da Legalidade Urbanística, dada a natureza consorcial desta, poderá estenderse indefinidamente, desde a adhesión ao consorcio do correspondente municipio ata a súa separación de acordo

coas causas establecidas nos estatutos ou no respectivo convenio, salvo que neles se estableza o contrario.

Précisase, así mesmo, respecto ao solo urbano consolidado e solo de núcleo rural, que os supostos de ampliación de volume tamén determinan, respectivamente, o deber das persoas propietarias de completar pola súa conta a urbanización necesaria para que os terreos alcancen, se aínda non a teñen, a condición de soar e de executar, á súa costa, a conexión cos servizos existentes no núcleo rural. Aclárase que determinadas actividades de lecer, comerciais ambulantes e científicas, escolares e divulgativas, serán admisibles en solo rústico cando non leven asociadas instalacións ou edificacións. Igualmente, exceptúase da obriga de aprobar un plan especial de infraestruturas e dotacións aqueles casos nos que o planeamento urbanístico xa cualifique un ámbito como equipamento, sendo suficiente a obtención do título habilitante municipal de natureza urbanística, o que supón unha redución moi significativa dos prazos de tramitación en liña coas medidas de simplificación administrativa que se veñen adoptando nos últimos anos. Exímense do cumprimento do límite máximo de ocupación da parcela do 20 por cento as construcións e instalacións destinadas á xestión, explotación e defensa forestal, de modo que poidan ocupar ata o 60 por cento da superficie da parcela, na medida en que na actualidade as características e requisitos técnicos da súa actividade fan imprescindible unha ocupación superior. Introdúcense excepcións ao cumprimento do parámetro do recuamento a lindeiros nos supostos de parcelas pertencentes á mesma persoa titular, sempre que se inscriba no Rexistro da Propiedade a súa indivisibilidade, posto que a existencia do recuamento a lindeiros constitúe unha garantía da ordenación urbanística para a protección dos lindes en beneficio de terceiras persoas, pero non da mesma persoa propietaria. Esta cuestión é moi habitual nos supostos de segregación automática derivada do planeamento urbanístico, cando cada parcela queda sometida a un réxime xurídico específico e diferente, por exemplo, no caso de parcelas clasificadas nunha parte como solo rústico e noutra parte como solo de núcleo rural.

Tamén se precisan aspectos relativos á incoación de expedientes de reposición da legalidade, en canto á precisión do momento en que se vai considerar que as obras están totalmente rematadas, respectando todos os requisitos que non resulten exixibles como condición técnica de seguridade da edificación e garantindo que as persoas responsables, nun prazo de tres meses, acometan as actuacións precisas para adaptar o inmovible ao contorno ambiental en que estea situado. Así mesmo, aclárase que, unha vez que está totalmente rematada unha parte dunha edificación que sexa habitable por si mesma, as actuacións que se realicen con posterioridade inician o seu propio prazo de reposición da legalidade e non afecta as edificacións ou obras que quedasen consolidadas polo transcurso do prazo de seis anos.

Aclárase que a competencia da Axencia de protección da legalidade urbanística se circunscribe unicamente aos actos de edificación e uso do solo sometidos a licenza urbanística. Establécese a aplicación ao planeamento adaptado á Lei 9/2002, do 30 de decembro, de ordenación urbanística e protección do medio rural de Galicia, do réxime xeral previsto na Lei 2/2016, do 10 de febreiro, para o solo rústico, sen que se manteñan vixentes as categorías de solo rústico contidas no planeamento respectivo. Así mesmo, modifícase a disposición transitoria primeira, no

relativo ao planeamento de desenvolvemento dos ámbitos de solo urbanizable delimitado, non delimitado, apto para urbanizar ou rústico apto para o desenvolvemento urbanístico, aprobados antes da entrada en vigor da LOUG, pero que non se executaron, para que se adapten á LSG dado o tempo transcorrido dende a súa aprobación, que excede dos 20 anos. Precísase que as obras de ampliación permitidas nas construcións executadas en solo rústico ao abeiro de licenza urbanística e cumprindo os requisitos requiridos inclúen tamén as ampliacións realizadas en volume independente. Modifícanse as posibilidades de ampliación das construcións e instalacións situadas no solo rústico destinadas ás actividades vinculadas coa actividade forestal, ademais das agropecuarias, para que poidan acadar o dobre do volume orixinario. Esta medida vén avalada polos requisitos técnicos da normativa sectorial aplicable, que derivou na automatización e avance dos procesos produtivos, a mecanización e a profesionalización do sector, reforzando o recoñecemento do solo rústico como solo produtivo que é, potenciando o seu uso económico sen contradición coa preservación dos valores naturais e culturais existentes.

Por outra banda, modifícase a Lei 2/2021, do 8 de xaneiro, de pesca continental de Galicia, coa finalidade de simplificar a xestión da actividade profesional da pesca nas zonas de desembocadura, sen prexuízo das garantías de preservación das especies diádromas ou migradoras de peixes que transitan a través destas zonas.

Así mesmo, modifícase a Lei 3/2022, de 18 de outubro, de áreas empresariais de Galicia coa finalidade de dar cumprimento ao acordado na Comisión Bilateral de Cooperación Administración Xeral do Estado-Comunidade Autónoma de Galicia, que foi obxecto de publicación no Diario Oficial de Galicia mediante Resolución do 21 de xuño de 2022.

Acométese ademais a modificación do Decreto 143/2016, do 22 de setembro, que aproba o Regulamento do solo de Galicia, coa finalidade de recoller a modificación operada na Lei 2/2016, do 10 de febreiro, relativa ás explotacións de apoio á actividade agropecuaria e forestal existente e suprimir a esixencia de que a ampliación das citadas explotacións se realice na parcela orixinal. Esta modificación faise con carácter urgente, coa finalidade de acadar a necesaria coherencia normativa e evitar posibles dúbidas na determinación do réxime xurídico aplicable.

Finalmente, procédese a unha modificación do Decreto 24/2022, do 3 de febreiro, polo que se modifica o Decreto 64/2009, do 19 de febreiro, polo que se aproba o Plan de ordenación dos recursos naturais do parque natural Baixa Limia-Serra do Xurés e polo que se aproba o Plan Reitor de uso e xestión do parque natural Baixa Limia-Serra do Xurés. A urxencia desta modificación ven motivada pola demanda social actual da cidadanía asentada no parque e na súa área de influencia para manter a celebración de determinadas probas de carácter deportivo e recreativo que xa se viñan desenvolvendo, partindo en todo caso da premisa da súa compatibilidade coa preservación de hábitats e especies do parque e da súa adecuación e adecuarse a un dos principios inspiradores da Lei 5/2019, do 2 de agosto, de patrimonio natural e da biodiversidade, en concreto, garantir a participación das persoas habitantes e das persoas propietarias ou titulares dun dereito de uso dos territorios incluídos nos espazos naturais protexidos nas actividades

coherentes coa conservación do patrimonio natural e da biodiversidade que se desenvolvan nos devanditos espazos e nos beneficios que deriven delas.

O capítulo III, que se refire ao medio rural, aborda diversas medidas neste ámbito.

Refórmase a Lei 1/2006, do 5 de xuño, do Consello Agrario Galego, modificando a súa composición para dar cabida a aquelas asociacións que teñan maior representatividade no conxunto do sector primario galego.

Modifícase a Lei 3/2007, do 9 de abril, de prevención e defensa contra os incendios forestais de Galicia. Con esta modificación preténdese introducir unha mellora nos procesos de xestión da biomasa, mediante a promoción da declaración de proxectos de xestión integral da biomasa a través de actividades agrogandeiras. O obxectivo é permitir a implantación da actividade agrogandeira no perímetro de aldeas por motivos preventivos, especialmente nas zonas que sexan determinadas con criterios técnicos pola dirección xeral competente en materia de defensa do monte.

Realízanse modificacións en varios artigos da Lei 7/2012, do 28 de xuño, de montes de Galicia. Así, amplíase a definición de aproveitamento forestal, engadindo, de forma expresa, as resinas, o carbono e as fibras naturais e outros servizos ecosistémicos. Regúlase, así mesmo, a xestión dos montes privados, non só por parte das persoas propietarias destes, senón tamén por parte das persoas titulares dos seus dereitos de aproveitamento, para adecuar a redacción da lei á realidade da xestión e para lograr a concordancia necesaria coa lexislación de desenvolvemento da lei, que xa a recollía expresamente.

Incorpórase a posibilidade de que as persoas propietarias dun monte inferior a 25 hectáreas se doten voluntariamente dun proxecto de ordenación, quedando obrigadas, no caso de o faceren, ao seu completo cumprimento.

O crecente volume de probas e eventos deportivos de todo tipo que se desenvolven nos montes fai necesario incorporar unha diferenciación entre aqueles eventos que seguen sometidos á autorización, polo seu posible impacto no monte e nas súas infraestruturas ou na prevención de incendios, e aqueloutros en que se considera suficiente unha comunicación, consistente na presentación dunha declaración responsable por parte da persoa promotora antes da realización da proba. Ademais, no caso das probas e actividades de realización periódica, de cara á simplificación e redución das cargas administrativas, recóllese a posibilidade de solicitar ata catro edicións nunha soa autorización, coa obriga para a persoa promotora de comunicar cunha antelación de quince días a data exacta de realización das edicións sucesivas xa autorizadas.

Prevese que a tramitación do alleamento, nos contratos temporais de xestión pública, poida ser efectuada tanto pola persoa titular do aproveitamento como pola Administración, a través de determinados procedementos.

Modifícase a Lei 4/2015, do 17 de xuño, de mellora da estrutura territorial agraria de Galicia. Regúlase a comunicación das distintas fases do proceso de reestruturación á Administración xe-

ral do Estado, para evitar que os posibles dereitos dos que sexa titular e que se vexan afectados pola reestruturación queden en situación de indefensión, e, en consecuencia e paralelamente, elimínase a obrigatoriedade de comunicar ao Ministerio Fiscal o suposto dos bens sen dono coñecido. Precísase que quedarán incluídas as tramitacións ambientais dos catálogos parciais vinculados aos procesos de reestruturación nas tramitacións ambientais que se leven a cabo para os correspondentes procesos. Establécese o réxime dos predios que substitúan ás parcelas de titularidade descoñecida resultantes dun proceso de reordenación parcelaria. Finalmente, amplíase a posibilidade dos cambios de titularidade, prevendo non só a compravenda, senón calquera negocio xurídico de transmisión da titularidade, e clarifícanse as datas límite dos cambios de titularidade nas diversas fases do proceso de reestruturación.

A modificación da disposición transitoria cuarta da Lei 9/2017, do 26 de decembro, de medidas fiscais e administrativas, prevé unha ampliación ata o día 31 de decembro de 2025 para a cancelación dos convenios ou consorcios dos montes coa Administración, e a súa conversión en contratos temporais de xestión pública. Cómpre dispoñer dun prazo maior para a transición entre os actuais modelos e o novo contrato de xestión pública, regulado no artigo 123 da Lei 7/2012, do 28 de xuño, e ao estar en tramitación o desenvolvemento regulamentario desta materia.

Introdúcense diversas medidas na Lei 11/2021, do 14 de maio, de recuperación da terra agraria de Galicia. Precísase que o requisito da existencia da diferenza de valor entre o conxunto dos predios de cada titular que se van a permutar, inferior ao 50% do valor do que o teña superior, resulta aplicable a todas as permutas, con independencia da modificación ou non de extremas. Permítese que se publiquen de forma conxunta no Diario Oficial de Galicia o acordo de inicio do procedemento de aprobación para o desenvolvemento dos polígonos agroforestais de iniciativa pública e a declaración de utilidade pública e interese social nos supostos especiais de zonas preferentes regulados na lei.

Así mesmo, habilítase á Axencia Galega de Desenvolvemento Rural a optar á xestión directa dos lotes de parcelas de polígonos de iniciativa pública que non recibirán propostas de xestión dentro do prazo concedido ao efecto, coa finalidade de acadar unha maior seguridade xurídica na regulación dos polígonos agroforestais de iniciativa pública.

Finalmente, modifícase o Decreto 52/2014, do 16 de abril, polo que se regulan as instrucións xerais de ordenación e de xestión de montes de Galicia, para lograr unha coherencia normativa coa previsión, introducida na Lei 7/2012, de que as persoas propietarias dun monte cunha superficie inferior a 25 hectáreas o poidan dotar dun proxecto de ordenación, e non só dun documento simple de xestión. Esta modificación é urxente, por canto se fai coa finalidade de lograr unha maior seguridade xurídica, evitando interpretacións incorrectas da norma por parte da cidadanía.

O capítulo IV, que leva por título Infraestruturas, Augas e Transporte, aborda distintas materias nestes ámbitos.

Por un lado, modifícase a Lei 9/2010, do 4 de novembro, de augas de Galicia, co fin de incluír un procedemento de reposición da legalidade que pretende dar resposta dun modo eficaz a determinados incumprimentos que non teñen unha repercusión significativa sobre o dominio público hidráulico e poden emendarse cun requirimento previo ás persoas afectadas, sen necesidade de ter que iniciar en todos os supostos un procedemento sancionador.

Ademais, establécese o réxime de explotación das masas de auga superficiais de natureza artificial na bacía hidrográfica de Galicia-Costa, pois a recente incorporación de dúas importantes masas de auga ao dominio público hidráulico, o lago das Pontes e o lago de Meirama, exige establecer os instrumentos xurídicos adecuados para a súa xestión eficaz, regulando mecanismos que permitan unha coordinación racional e sustentable de todos os usos que se pretenden desenvolver e que, así mesmo, garantan a compatibilidade entre os usos autorizados e o cumprimento dos caudais ecolóxicos.

Por outra banda, realízase unha revisión de certos aspectos puntuais da Lei 4/2013, do 30 de maio, de transporte público de persoas en vehículos de turismo de Galicia, como consecuencia da evolución na convivencia das dúas actividades de transporte público que a dita norma desenvolve: o transporte en taxi e o realizado en réxime de aluguer de vehículos con condutor (VTC). Esta evolución, así como os cambios experimentados pola normativa estatal e europea, fan preciso incorporar modificacións na dita norma, especialmente, en dúas direccións: consolidar a participación dos concellos na xestión da prestación de servizos VTC, e vincular a súa autorización ao cumprimento de estándares tanto ambientais, como de conxestión, de tráfico e de transporte.

Modifícase tamén a Lei 8/2013, do 28 de xuño, de estradas de Galicia, coa finalidade de recoller unha norma clara que regule o momento no que se debe realizar a correspondente retención de crédito dos expedientes de expropiación derivados das actuacións en materia de estradas. E considérase que o momento máis axeitado para iso é, precisamente, o inmediatamente anterior á orde de inicio do expediente de expropiación. Así mesmo, por considerar que se trata de actividades que, fundamentalmente, se realizan fóra do dominio público viario, independentemente dos elementos que se sitúen sobre el, exímese ás acometidas para a conexión ás redes e infraestruturas de servizos públicos da limitación de prazo máximo á que están sometidas, con carácter xeral, o resto de autorizacións para a realización de obras, instalacións ou actividades na zona de dominio público.

Así mesmo, modifícase a Lei 2/2017, do 8 de febreiro, de medidas fiscais, administrativas e de ordenación, para incorporar a regulación da actividade de colaboración e cooperación entre as administracións públicas dirixida á consecución dunha rede integrada de transporte público en Galicia, procurando, fundamentalmente, a mellora da oferta de transporte público e a minoración das tarifas que aboan as persoas usuarias. Neste sentido, considérase conveniente ampliar o prazo de vixencia que, para os convenios de colaboración, establece a Lei 40/2015, do 30 de outubro, facéndoo coincidir coa vixencia que a normativa comunitaria e estatal establece para estes contratos de concesión, afectados en última instancia polas indicadas actuacións.

O capítulo V, relativo ao mar, aborda unha modificación puntual, motivada pola necesidade de adecuar a Lei 11/2008, do 3 de novembro, de pesca de Galicia, ao contido previsto no artigo 85 da Lei 39/2015, do 1 de outubro, do procedemento administrativo común das administracións públicas, en canto á finalización dos procedementos sancionadores. Preténdese recoller na normativa sectorial a regulación do recoñecemento de responsabilidade e do pagamento voluntario, en consonancia co establecido na normativa estatal, para evitar posibles dúbidas interpretativas. Ademais, recóllese, de forma expresa, a incompatibilidade entre o pagamento voluntario e a suspensión condicional da execución da sanción.

No capítulo VI, atinente á política social, modifícase o Decreto 254/2011, do 23 de decembro, polo que se regula o réxime de rexistro, autorización, acreditación e inspección dos servizos sociais en Galicia, con carácter urxente, xa que o intenso labor inspector que se está a levar a cabo comporta a necesidade de facilitar que un maior número de funcionarios e funcionarias poidan desempeñar o antes posible as funcións propias do persoal inspector de servizos sociais, de modo que non sexa precisa a posesión previa do curso de capacitación para o desempeño da función de inspección de servizos sociais, senón que se valorará a dita posesión previa como mérito para poder acceder a estes postos.

Por outra banda, modifícase o Decreto 149/2013, do 5 de setembro, polo que se define a carteira de servizos sociais para a promoción da autonomía persoal e a atención ás persoas en situación de dependencia e se determina o sistema de participación das persoas usuarias no financiamento do seu custo. A urxencia desta medida vén motivada pola necesidade de adaptar a normativa autonómica ao disposto no Real decreto 675/2023, do 18 de xullo, polo que se modifica o Real decreto 1051/2013, do 27 de decembro, polo que se regulan as prestacións do Sistema para a autonomía e atención á dependencia, establecidas na Lei 39/2006, do 14 de decembro, de promoción da autonomía persoal e atención ás persoas en situación de dependencia.

O capítulo VII, que trata do patrimonio cultural, incorpora dúas pequenas modificacións da Lei 5/2016, do 4 de maio, do patrimonio cultural de Galicia. A primeira límitase a corrixir un erro material, que afecta a numeración dos artigos onde se recollen as condutas tipificadas como infraccións. A segunda modifica unha disposición transitoria, relativa aos plans especiais de protección aprobados polos concellos, ampliando o prazo para a súa adaptación á norma ata o 31 de decembro de 2028.

O capítulo VIII, relativo á sanidade, introduce diversas medidas neste ámbito. Así, modifícase a Lei 8/2008, do 10 de xullo, de saúde de Galicia, para atribuír á consellería competente nesta materia a resolución dos expedientes de incompatibilidade do persoal que preste os seus servizos en centros pertencentes ao Sistema Público de Saúde de Galicia, unificando a tramitación dos expedientes nun só centro directivo, co obxectivo de racionalizar e axilizar esta tramitación.

Engádese unha disposición adicional coa finalidade de poder impulsar a prestación de servizos públicos proactivos e personalizados á cidadanía. Baixo a premisa de que determinados feitos vitais producen necesidades específicas e a utilización de servizos públicos que a adminis-

tración xa coñece e que xa se vinculan a definición dos seus requisitos para acceder á prestación do servizo co devandito feito vital, a administración pública debe impulsar á simplificación para a cidadanía ofrecendo de xeito proactivo os ditos servizos, sen necesidade de solicitude previa da persoa interesada. Coa finalidade de promover esta oferta proactiva de servizos vinculados a feitos vitais, faise preciso que a consellería competente en materia de sanidade poida comunicar a petición á Administración xeral e ás entidades instrumentais do sector público autonómico, nas condicións que se establezan no acordo de cesión, os datos de identificación de usuarios do sistema público sanitario. Deste modo pode lograrse unha administración máis áxil e próxima á cidadanía, que se adiante ás súas necesidades, ofrecéndolle, sempre de forma voluntaria, o acceso a servizos públicos dunha forma máis sinxela e eliminando cargas burocráticas e administrativas para as persoas usuarias destes servizos. Para a cesión de datos especialmente protexidos por motivos de saúde será necesario, en todo caso, o consentimento da persoa afectada ou de quen teña a representación legal ou estea autorizado ou autorizada para o acceso á carteira de servizos telemáticos da Consellería de Sanidade e do Servizo Galego de Saúde.

Engádesse outra disposición adicional, co obxectivo de promover o cumprimento da proposición non de lei, aprobada por unanimidade polo Pleno do Parlamento de Galicia o 13 de setembro de 2023, para potenciar a investigación no campo da medicina xenómica co establecemento de acordos de investigación con outras entidades, preferentemente de carácter público, que permitan xerar un valor engadido en materia de detección precoz aos traballos realizados pola Fundación Pública Galega de Medicina Xenómica, así como promover estudos poboacionais co fin último de mellorar o diagnóstico, o tratamento e a predición e prevención de determinadas enfermidades.

Finalmente, introdúcese na Lei 9/2017, do 26 de decembro, de medidas fiscais e administrativas, unha nova medida en materia de igualdade e protección da maternidade, garantindo ás profesionais do Servizo Galego de Saúde que participan no sistema de atención continuada, durante a situación de incapacidade temporal derivada de embarazo, en concepto de mellora da prestación, a media das retribucións variables aboadas no ano anterior ao mes en que dese comezo a correspondente situación de IT, en concepto de atención continuada derivada da prestación de gardas, noites e festivos. Por outra parte, esténdese o mesmo dereito aos supostos de incapacidade temporal en caso de enfermidade oncolóxica grave, por se tratar de situacións excepcionais de alteración da saúde que deben ser obxecto, igualmente, dunha protección especial.

O capítulo IX, que leva por título Economía e Industria, divídese en dúas seccións.

A primeira sección ten por finalidade promover o despregamento da enerxía eólica como enerxía renovable en Galicia, tendo en conta o papel esencial da enerxía renovable no cumprimento dos obxectivos de redución das emisións netas de gases de efecto invernadoiro e de neutralidade climática da Unión Europea; a contribución da enerxía renovable á redución da contaminación e á protección, restauración e mellora do estado do medio ambiente, detendo e revertendo a perda de biodiversidade; e os beneficios socioeconómicos das enerxías renovables en Galicia, mediante a creación de novos postos de traballo, o fomento das industrias locais, e a

súa contribución á redución dos prezos da enerxía e á consecución dun prezo xusto e alcanzable para os cidadáns e as empresas. Deste modo, declárase de interese público superior a planificación, construción e explotación dos parques eólicos de competencia autonómica, así como das súas infraestruturas de evacuación, de conformidade co establecido no Regulamento (UE) 2022/2577 do Consello, do 22 de decembro de 2022, polo que se establece un marco para acelerar o despregamento de enerxías renovables.

A sección segunda recolle diversas medidas na materia. Así, modifícase a Lei 3/2008, do 23 de maio, de ordenación da minaría de Galicia co fin de introducir un procedemento administrativo para tramitar as solicitudes de reclasificación de dereitos mineiros da sección A) que, ademais, constituía unha garantía para os administrados.

Realízanse diversas modificacións na normativa eólica galega, en concreto na Lei 8/2009, do 22 de decembro, pola que se regula o aproveitamento eólico en Galicia e se crean o canon eólico e o Fondo de Compensación Ambiental, co fin de adaptala á nova realidade, onde hai que ter en conta a evolución das diversas modalidades de autoconsumo, as garantías económicas solicitadas actualmente pola normativa estatal en vigor cando se obteñen os permisos de acceso e conexión á rede, así como a non necesidade de contar con proxecto sectorial ou proxecto de interese autonómico para a construción dun parque eólico. De igual xeito, aclárase a necesidade de que os proxectos eólicos teñan en conta os posibles efectos acumulativos e sinérxicos.

Así mesmo, modifícase a Lei 9/2013, do 19 de decembro, do emprendemento e da competitividade económica de Galicia para suprimir a unidade Galicia Emprende e transferir as súas funcións á Oficina Económica, regulada no título II da Lei 9/2021, de 25 de febreiro, de simplificación administrativa e apoio á reactivación económica de Galicia.

Realízanse tamén diversas modificacións no Decreto legislativo 1/2015, do 12 de febreiro, polo que se aproba o texto refundido das disposicións legais da Comunidade Autónoma de Galicia en materia de política industrial, que afectan a tres ámbitos diferenciados: a seguridade industrial, coa creación do Consello Galego da Seguridade Industrial, como órgano colexiado de natureza consultiva e de participación para o impulso e coordinación dos criterios e actuacións en materia de seguridade industrial, que substituirá ao Consello Interdepartamental de Seguridade Industrial; a planificación industrial por sectores, mediante a elaboración de plans directores específicos partindo da elaboración dun mapa industrial da Comunidade Autónoma; e o desenvolvemento dun plan de impulso e aceleración de proxectos industriais e mellora da figura dos proxectos industriais estratéxicos.

Ademais, como consecuencia das referidas melloras para o impulso dos proxectos industriais, modifícase a Lei 5/2017, do 19 de outubro, de fomento da implantación de iniciativas empresariais en Galicia, para suprimir a figura das iniciativas empresariais prioritarias e, en coherencia, establecer un réxime transitorio para os procedementos que estean en tramitación. Así mesmo, créase a Mesa de Empresa-Innovación como órgano de participación, consulta e proposta das persoas representantes do sector público, do sector privado e dos axentes sociais do ámbito

empresarial, co fin de formular, debater e propoñer estratexias, plans, instrumentos e medidas de innovación aplicadas á empresa, así como de servir de órgano de asesoramento e consulta á Administración da Comunidade Autónoma de Galicia.

Polo que se refire á Lei 9/2021, do 25 de febreiro, de simplificación administrativa e de apoio á reactivación económica de Galicia, realízanse diversas modificacións co obxecto de procurar a súa simplificación, a axilización dos trámites e a mellora da atención ás necesidades da sociedade galega. Poden destacarse entre elas que, en termos de competencia, se elimina a necesidade de que sexa o Consello da Xunta quen teña que aprobar as actualizacións dos catálogos de trámites recollidos no capítulo I do título II, pasando a dita competencia á persoa titular da consellaría con competencias en economía; elimínanse as referencias á figura de iniciativa empresarial prioritaria; reorganízase o título II, substituíndose a Oficina Doing Business Galicia por unha Oficina Económica adscrita á consellaría con competencias en economía, como punto de contacto centralizado e singular para as empresas e persoas emprendedoras e que supón a supresión de diversos órganos. Introdúcese un artigo 31 bis na materia dos dereitos do público e das persoas interesadas nos procedementos de avaliación ambiental, para promover a súa participación de acordo co dereito da Unión Europea nos trámites de información pública e consultas, e precísanse estes dereitos. En particular, para os efectos de garantir que a información pública e a consulta ás persoas interesadas se leva a cabo nunha fase do procedemento administrativo en que estean abertas todas as opcións relativas á determinación do contido, extensión e definición do plan, programa ou proxecto, establécese que o anuncio de información pública se enviará dentro dos dez días hábiles seguintes á recepción do proxecto e do estudo de impacto ambiental por parte do órgano substantivo e que dentro do mesmo prazo se notificará a apertura do trámite de consultas ás administracións públicas afectadas e ás persoas interesadas.

Modifícase tamén o Decreto 42/2015, do 26 de marzo, polo que se aproba o Regulamento do Consello Galego de Economía e Competitividade para incluír na súa composición a unha persoa representante do órgano da consellería con competencias en materia de industria.

No capítulo X, que leva por título «Comercio e consumo», realízanse dúas modificacións na Lei 5/2004, do 8 de xullo, de cámaras oficiais de comercio, industria e navegación de Galicia, para posibilitar, por unha banda, que calquera persoa con titulación superior poida ocupar a secretaría da cámara sen que teña que posuír a titulación de licenciatura en Dereito e para clarificar, por outra banda, no marco dos procedementos de disolución e extinción das cámaras, e no suposto de asunción de funcións por outra cámara, a non vinculación desta, directa ou indirecta, polos saldos debedores derivados da súa liquidación.

Modifícase, así mesmo, a Lei 2/2012, do 28 de marzo, galega de protección xeral das persoas consumidoras e usuarias, coa finalidade de recoller expresamente que as organizacións de consumidores gozarán do dereito de asistencia xurídica gratuíta nos termos establecidos pola Lei 1/1996, do 10 de xaneiro, de asistencia xurídica gratuíta ou norma que a substitúa. Trátase de incluír nunha norma legal de Galicia a posibilidade, por parte das asociacións de consumidores, de

gozaren do beneficio da xustiza gratuíta, como ocorre noutras comunidades autónomas como Valencia, Navarra, o País Vasco, Madrid e Cataluña.

Finalmente, modifícanse os estatutos do Instituto Galego do Consumo e da Competencia, aprobados polo Decreto 118/2016, do 4 de agosto, para definir as funcións de arbitraje do devandito órgano, así como para recoller a opción de que un vogal ou unha vogal do Pleno da Comisión Galega da Competencia poida ter dedicación absoluta, co fin de aumentar a capacidade de traballo da Comisión e axilizar a tramitación dos expedientes.

No capítulo XI, dedicado ao xogo e aos espectáculos públicos, modifícase a Lei 9/2013, do 19 de decembro, do emprendemento e da competitividade económica de Galicia no que atinxe ás actividades sometidas a declaración responsable, para adecuar a esixencia dos documentos que se deben presentar, xunto coa correspondente declaración, á realidade de dous grupos de instalacións: escenarios de escasa entidade e atraccións de feira que non albergan público.

Así mesmo, realízanse modificacións puntuais na Lei 3/2023, de 4 de xullo, reguladora dos xogos de Galicia co fin de adaptar a regulación do xogo do bingo, na súa consideración de xogo excluído, á realidade social actual. Neste sentido, as modificacións operadas afectan á realización do xogo do bingo por parte das residencias da terceira idade, polas asociacións culturais e deportivas e polas comisións de festas, tendo en consideración que o dito xogo supón unha importante labor de entretemento e socialización das persoas maiores en zonas rurais nas que teñen moi limitado o acceso a actividades de lecer adaptadas a súa idade.

Ademais, coa finalidade de evitar dúbidas na aplicación da norma, modifícase o Decreto 48/2021, do 11 de marzo, polo que se regula a actividade de control de acceso aos espectáculos públicos e actividades recreativas, así como aos establecementos ou espazos abertos ao público en que se realicen. Esta modificación é urxente e ten por obxecto eliminar a esixencia da aportación do xustificante acreditativo do pago da taxa administrativa correspondente xunto coa solicitude de admisión do curso de formación que debe superar o persoal de control e acceso como requisito previo á súa habilitación. Esta modificación é coherente coa supresión da correspondente taxa levada a cabo no Título I desta mesma norma.

Acométese tamén a modificación do Decreto 226/2022, do 22 de decembro, polo que se regulan determinados aspectos da organización e desenvolvemento dos espectáculos públicos e actividades recreativas e se constitúe o Rexistro de Empresas e Establecementos, que é igualmente urxente para poder solventar problemas detectados na aplicación da norma, acadando coa nova redacción unha maior seguridade xurídica.

O capítulo XII, que leva por título «Procedemento e organización administrativa», modifica a Lei 1/2016, do 18 de xaneiro, de transparencia e bo goberno, coa finalidade de adaptar a súa redacción ao disposto na Lei 19/2013, do 9 de decembro, de transparencia, acceso á información pública e bo goberno. Así mesmo, introdúcense outras previsións en materia de integridade, como os instrumentos básicos do Sistema de integridade da Xunta de Galicia: o Programa mar-

co de integridade institucional e prevención de riscos de xestión, o Código ético, os plans de prevención de riscos de xestión, así como o sistema interno de información da Xunta de Galicia. Engádesse tamén na citada lei un novo capítulo IV no título II, polo que se crea a Autoridade Galega de Protección da Persoa Informante co fin de cumprir as previsións da Lei 2/2023, do 20 de febreiro, reguladora da protección das persoas que informen sobre infraccións normativas e de loita contra a corrupción.

Por motivos de coherencia e, na medida en que a Lei 16/2010, do 17 de decembro, de organización e funcionamento da Administración xeral e do sector público autonómico de Galicia, remite á normativa de transparencia, acométese tamén a súa modificación para que reproduza coa máxima fidelidade o establecido na normativa de referencia.

Así mesmo, incorpórase na Lei 16/2010, do 17 de decembro, un procedemento específico de tramitación urxente das iniciativas normativas, para aqueles supostos nos que concorran circunstancias extraordinarias ou razóns de interese público e que comportará unha serie de especialidades coma a redución de prazos e axilización de trámites.

Por último, regúlanse na citada lei as comisións encargadas da redacción das normas, para contribuír ao obxectivo de cumprir cos principios de racionalización, simplificación e mellora da calidade normativa.

No último capítulo, relativo ao réxime financeiro e orzamentario, modifícase o Decreto legislativo 1/1999, do 7 de outubro, polo que se aproba o texto refundido da Lei de réxime financeiro e orzamentario de Galicia, co obxectivo de habilitar á Intervención xeral para regular os procedementos de validación automática no exercicio da función interventora. A automatización posibilitará un aumento do grao de fiabilidade na función interventora así como unha mellora nos tempos de fiscalización, dotando ao procedemento de maior axilidade e permitindo unha optimización dos recursos humanos destinados as funcións de control.

Modifícase así mesmo a Lei 9/2007, do 13 de xuño, de subvencións de Galicia, posibilitando o incremento do crédito da convocatoria, incluíndo as que se incrementen pola vía dunha transferencia de crédito, sen necesidade de realizar unha nova convocatoria ou abrir un novo prazo de solicitudes, nos supostos de subvencións convocadas polo procedemento de concorrencia non competitiva, axilizando así a súa tramitación.

A parte final da lei está composta por tres disposicións adicionais, dúas disposicións transitorias, unha disposición derogatoria e tres disposicións finais.

A disposición adicional primeira, en materia de emprego público, recolle medidas especiais relativas ás listas de contratación de persoal laboral ou de persoal funcionario interino durante o ano 2024. A disposición adicional segunda ten como obxectivo favorecer a contratación e a formación continua do persoal laboral fixo-descontinuo empregado público da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia e do seu sector público durante os seus períodos de inactividade. A disposición adicional terceira regula a actuación da Axencia para a Moder-

nización Tecnolóxica de Galicia como encargada do tratamento dos datos persoais por conta das consellarías e entidades instrumentais do sector público autonómico. A disposición adicional cuarta determina o comezo do exercicio das funcións da Autoridade Galega de Protección da Persoa Informante. A disposición adicional quinta prevé a aplicación dos criterios do artigo 153 da Lei 2/2016, do 10 de febreiro, do solo de Galicia, ás actuacións de reposición da legalidade competencia dos órganos da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia e das entidades públicas instrumentais do sector público autonómico.

A disposición transitoria primeira refírese aos convenios de adhesión dos municipios integrados na Axencia de Protección da Legalidade Urbanística, aos que se lles aplicará o establecido na Lei 2/2016, do 10 de febreiro, do solo de Galicia, sobre a vixencia dos convenios de adhesión. A disposición transitoria segunda refírese aos procedementos de reposición da legalidade urbanística en tramitación ou non finalizados por resolución firme en vía administrativa, aos que será de aplicación a modificación operada na Lei 2/2016, do 10 de febreiro, do solo de Galicia respecto da consideración de obras totalmente terminadas.

A disposición derogatoria única da lei prevé a derogación das disposicións de igual ou inferior rango que se opoñan ao previsto nela.

Por último, a disposición derradeira primeira recolle unha cláusula de salvagarda do rango regulamentario aplicable aos decretos modificados a través desta lei; a disposición derradeira segunda habilita o Consello da Xunta para ditar as disposicións necesarias para o desenvolvemento da lei; e a disposición derradeira terceira establece a entrada en vigor da norma.